

ที่ ศธ ๐๕๑๗/ว.๒๕๕๕

กรมประชาสัมพันธ์
รับที่ 339๕5
วันที่ 24 ส.ค. 50

มหาวิทยาลัยมหิดล 14-37

๙๙๙ ถนนพุทธมณฑล สาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญร่วมเป็นเจ้าของถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๐ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๑

เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผ่นพับพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๐ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐินให้มหาวิทยาลัยมหิดลนำไปถวายพระสงฆ์ผู้จำพรรษา ณ วัดสังเวชวิศยาราม แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ในวันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๓.๓๐ น.

เพื่อให้การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงขอเชิญชวนท่านและบุคลากรในหน่วยงานร่วมบริจาคทรัพย์ตามกำลังศรัทธาในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน โดยขอได้โปรดรวบรวมและส่งณามัติส่งจ่าย ปณ. พุทธมณฑล (ในนามนางสาวบุษบง โพธิสาร) หรือ เชื้อคนาคาร ส่งจ่ายมหาวิทยาลัยมหิดลไปที่

หัวหน้างานการเงิน กองคลัง
สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
๙๙๙ ถนนพุทธมณฑล สาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐

ภายในวันศุกร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ เพื่อดำเนินการตามประสงค์ของท่านผู้บริจาค ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลจะได้แจ้งกรมการศาสนาเพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทในโอกาสต่อไป

อนึ่ง สำหรับท่านที่ร่วมบริจาคทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศลในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลจะออกใบเสร็จรับเงินให้ เพื่อท่านสามารถนำไปขอลดหย่อนภาษีได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยมหิดลหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบุญกุศลอันเกิดจากทานบริจาคในครั้งนี้ โปรดดลบันดาลให้ท่านเจริญด้วยจตุพิศพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุข พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติ และสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ท่านพึงปรารถนาทุกประการ มา ณ โอกาสนี้

๒ ที่ นร ๐201.01/ว. 2139

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผอ.สำนัก/กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

เพื่อโปรดทราบ

(นางทัศนีย์ ไตรอรุณ)
ลนภ.

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณพรชัย มาตังคสมบัติ)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

กองกลาง 24 ส.ค.50

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๖๒๐๓-๔, ๐-๒๓๕๔-๐๙๙๙

โทรสาร ๐-๒๕๕๔-๖๒๒๒

๒๖

๕. จะได้เป็นเอกภิกขุในอนาคตกาล

คำถวายผ้าพระกฐิน	คำแปล
อิมัง ภันเต, สะปะชิวาวัง, กะฐินะจีวะระหุสสัง, สังฆัสสะ โอบโถณะยณะ, สาธุโนภันเต, สังโฆ, อิมัง, สะปะชิวาวัง, กะฐินะหุสสัง ปะฐิคคังเหตฺตา ปะฐิคคะเหตฺวา จะ, อิมินา พุ สเสนะ, กะฐินัง, อิตถะระตฺถัม ทากัง, ทีชะวัตตัง, ทีตาเย สุขายะ	ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าพระกฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้ แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์ จงรับผ้ากฐินทั้งนี้ บริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกรานกฐินด้วยความดี เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ

การบำรุงพระพุทธศาสนา
ถือเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน
และการทอดกฐิน
ถือเป็นการบำรุงพระพุทธศาสนาประการหนึ่ง

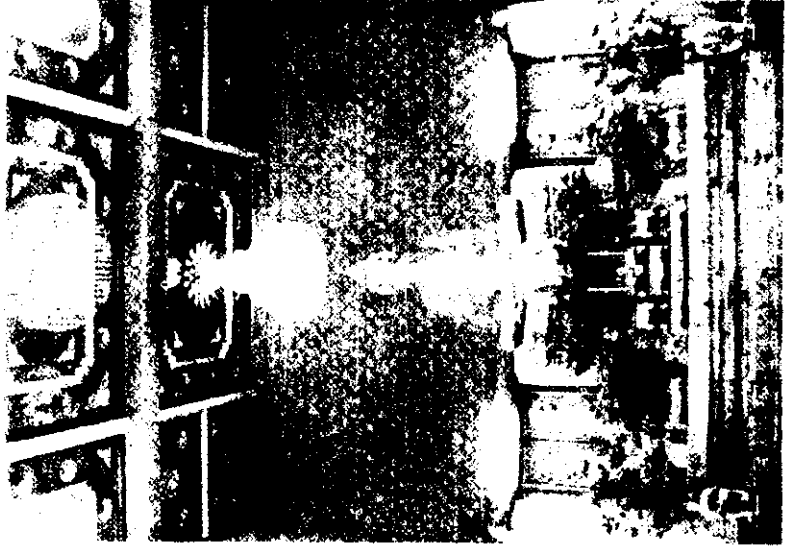
กำหนดการ
พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี ๒๕๕๐

ณ วัดสังเวชวิศยาราม
๑๑๐ แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐
(ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๑๒)

- ๑๐.๓๐ น. - พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
- ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารพระภิกษุสงฆ์
- ๑๒.๐๐ น. - พระสงฆ์อนุโมทนา
- ๑๒.๑๕ น. - ผู้ร่วมงานรับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. - ผู้บริหาร คณะดี ผู้อำนวยความสะดวก คณะกรรมาธิการ และบุคลากร ทุกคณะ/สถาบัน พร้อมกันบริเวณพิธี
- ๑๓.๓๐ น. - อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ประธานในพิธีมาถึงบริเวณพิธี
- พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- พระสงฆ์อนุโมทนา
- ประธานกฐินพระประธานและพระสงฆ์
- เสริจพิธี

ขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ >
งานการประชุมและพิธีการ กองกลาง
โทร. ๐ ๒๕๕๙ ๖๒๐๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๙ ๖๒๒๒
> งานการเงิน กองคลัง
โทร. ๐ ๒๕๕๙ ๖๑๓๐-๓ โทรสาร ๐ ๒๕๕๙ ๖๑๑๑

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี ๒๕๕๐
ของมหาวิทยาลัยวิทยามหิดล
ณ วัดสังเวชวิศยาราม
แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

กำหนดการ
วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๕๐

แบบแสดงความจำนงร่วมทำบุญบริจาคสมทบ
ในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี ๒๕๕๐
ของมหาวิทยาลัยวิทยามหิดล
ณ วัดสังเวชวิศยาราม
แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร ๒๕๕๐

ข้าพเจ้า(นาย,นาง,นางสาว).....

ที่อยู่.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเงิน เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลใน
การถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๐ ของ
มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวนเงิน.....บาท

โดยบริจาคเป็น

- เงินสด
- ธนาณัติ

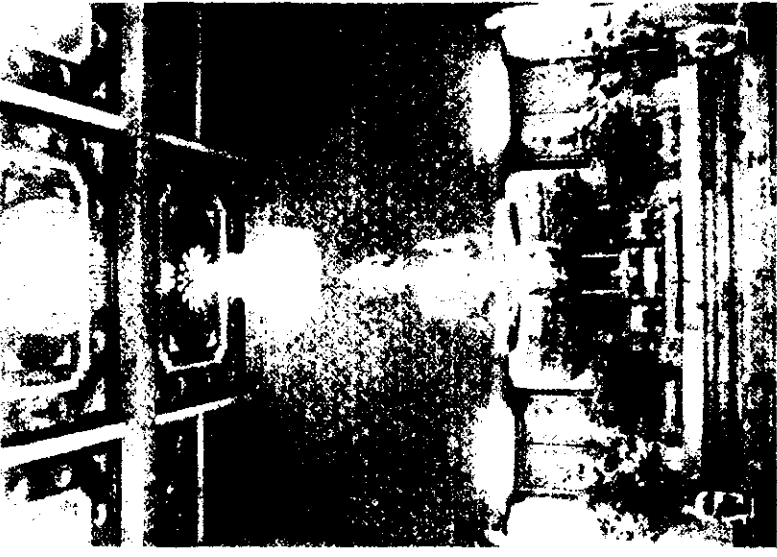
ส่งจ่าย ปณ. พุทธมณฑล
ในนาม หัวหน้างานการเงิน กองคลัง

- เช็คธนาคาร

โดยส่งจ่ายในนามมหาวิทยาลัยมหิดล

หมายเหตุ กรุณากรอกข้อมูลด้วยตัวบรรจง
เพื่อจะได้จัดส่งใบอนุโมทนาไปให้ท่านได้
อย่างถูกต้อง

โปรดกรอกข้อความแสดงความจำนงและส่งไปที่
> นางสาวบุษง โพธิ์สาร
หัวหน้างานการเงิน กองคลัง
สำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล
๙๙๙ ถนนพุทธมณฑลสาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐ ๒๕๕๙ ๖๑๓๐-๓

๕. จะได้เป็นเอกภพไปในอนาคตกาล

คำถวายผ้าพระกฐิน	คำแปล
อิมัง ภินเด, สขะชิวาหัง, กะฐินะชิวะระทสสัง, สังขัสสะ โอโณชะยามะ, สาธุโนภินเด, สิงโฆ, อิมัง, สขะชิวาหัง, กะฐินะทสสัง, ปะฐิตถัมหาต, ปะฐิตถะเตตวา จะ, อิมินา ทิสสะเย, กะฐินัง, อัถตะระตัม, หากัง, ทิสระรัตตัง, ทิตายะ สุขายะ	ข้าแต่พระสงฆ์เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอโมทนาถวายผ้าพระกฐินจิวรกับทั้ง บริวารนี้ แก่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์ จงรับผ้ากฐินทั้งนี้ทั้ง บริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ครั้นรับแล้ว จงกราบกุฐินด้วยศรัทธา เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สืบกาลนานเทอญ

การบำรุงพระพุทธศาสนา
ถือเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชน
และการทอดกฐิน
ถือเป็นการบำรุงพระพุทธศาสนาประการหนึ่ง

กำหนดการ
พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี ๒๕๕๐
ณ วัดสังเวชวิศยาราม
๑๑๐ แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร

วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
(ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๑๒)

- ๑๐.๓๐ น. - พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์
- ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารพรตภิกษุสงฆ์
- ๑๒.๐๐ น. - พระสงฆ์อนุโมทนา
- ๑๒.๑๕ น. - ผู้ร่วมงานรับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. - ผู้บริหาร คณบดี ผู้อำนวยการ คณะครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากร ทศกศ./สทศ. ร่วมกันเจริญพิธี และนิเทศน์มหาวิทยาลัยมหิดล ประธานในพิธีมาถึง
- ๑๓.๓๐ น. - มติภาณพิธี
- พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- พระสงฆ์อนุโมทนา
- ประธานกรรมการประธานและพระสงฆ์
- เสรีจพิธี

ขอทราบรายละเอียดเพิ่มเติม ได้ที่ จ
 ✦ งานการประชุมและพิธีการ กองกลาง โทร. ๐ ๒๕๕๙ ๖๒๐๓-๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๙ ๖๒๒๒
 ✦ งานการเงิน กองคลัง โทร. ๐ ๒๕๕๙ ๖๒๙๐-๓ โทรสาร ๐ ๒๕๕๙ ๖๑๕๑

ประวัติกฐิน
 ก่อนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงอนุญาตให้พระภิกษุรับผ้ากฐินทานนั้น มีเรื่องราวกล่าวไว้เป็นตำนานปรากฏในพระบาลีว่าดังนี้

สมัยหนึ่ง เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตะวันมหาวิหาร เมืองสาวัตถี มีพระภิกษุชาวเมืองปฏิสรา จำนวน ๓๐ รูป ล้วนแต่ทรงบรรพชาศรัทธาแล้วแต่ได้ลาสิกขาแล้ว หรือมีใจกำเริบไปเที่ยวหวังจะเข้าพระผู้มีพระภาคเจ้า แต่พอไปถึงเมืองสาเกตซึ่งอยู่ห่างจากกรุงสาวัตถีประมาณ ๖๐ โยชน์ ก็พอลงถึงกำหนดวันเข้าพรรษาตามวินัยบัญญัติ จึงคิดว่าดีที่จะเดินทางต่อไป จำต้องพำนักที่พรหมชาครูปถัมภ์ถึงเมืองสาเกตนั้น ในระหว่างที่พระภิกษุเหล่านั้นได้มาพักและพักกันแล้ว ต่างก็รับเรื่องอกเดินทางต่อไปยังพระเชตะวัน เมืองสาเกต ทั้งที่ขณะนั้นยังมีฝนตกปรำปรำอยู่ วิกษุทั้งหลายพากันเดินเหยียบย่ำตามถนนหนทางเป็นหล่มเป็นโคลนตม และมีน้ำก็กระฉูดขึ้นเมื่อเดินและร่างกาย แต่ก็ไม่ทำได้อะไรไปจนถึงพยายามฝ่าแค้น กรำฝน ทนความลำบาก เดินต่อไปจนถึงพระเชตะวัน และพากันเข้าเฝ้าถวายบังคมกราบ พระพุทธองค์ได้ทรงกระทำปฏิสันถารการต้อนรับ ทรงทราบถึงความยากลำบากของพระภิกษุเหล่านั้น จึงอนุญาตให้พระภิกษุได้ทำพิธีรับผ้ากฐิน ในระยะเวลาภายหลังออกพรรษาแล้ว ๑ เดือน กล่าวคือระหว่างแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันเพ็ญ กลางเดือน ๑๒

กฐินในความหมายของกฐิน

คือ การถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน ให้มีผ้าปูหรือผ้าใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด ผ้าที่จะถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่ หรือผ้าเก่าก็ได้ เช่น ผ้าที่ทอดหรือผ้าเก่า หรือผ้าขังสกปรก คือผ้าที่เขาทิ้งแล้วก็ได้ การทำบุญถวายผ้ากฐินหรือที่เรียกว่าทอดกฐิน คือทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำถวายท่ามกลางสงฆ์ เรียกว่าเป็นการถวายทาน ที่ทำได้เฉพาะช่วงเวลา ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ถ้าถวายก่อนหรือหลังเวลาที่กำหนดข้างต้นนี้ถือว่าเป็นกฐิน

อุปนิสัยหรือผลดีของการทอดกฐิน

กฐินทานนั้น เป็นทานพิเศษเฉพาะกาลที่พระพุทธรูปทรงอนุญาติไว้ ดังนั้น ทานจึงกล่าวว่า ญาติสงฆ์กฐินหรือพระโอรสของกฐินผ้ากฐิน มีทั้งแก่พระสงฆ์ผู้รับกฐิน และทายกผู้ทอดกฐิน
 อาตมสงฆ์สำหรับผู้ทอดกฐินไม่มีกล่าวไว้ในวินัยโดยตรง แต่ก็ถือว่าญาติสงฆ์ผู้ทอดกฐินทำบุญอันมาก เพราะหาโอกาสทำโดยยาก การทอดกฐินจัดเป็นกาลทาน ต้องทำให้ออกต้องก่อนเวลาที่กำหนดไว้ หรือเช่นนี้จึงทำให้ได้โอกาสสงฆ์ ส่วนที่เป็นโอกาสสมบัติ เพราะตนเองได้บริจาค และได้ทั้งบริวารสมบัติ เพราะยังมีโอกาสสมบัติได้ประมาณแสดงอาตมสงฆ์ผู้ทอดกฐินด้วย ในที่บางแห่ง ได้ประมวลแสดงอาตมสงฆ์ผู้ทอดกฐินไว้ ๕ ประการ คือ
 ๑. ทำให้อายุยืนนาน
 ๒. ทำให้เป็นผู้มีปัญญา ไม่ใช่ได้รับอันตรายถึงชีวิต
 ๓. จะเป็นผู้ถวายทานได้เป็นประจำ
 ๔. ผู้รับสงฆ์จะไม่เป็นอันตายด้วยภัยภัยหรืออัคคีภัย

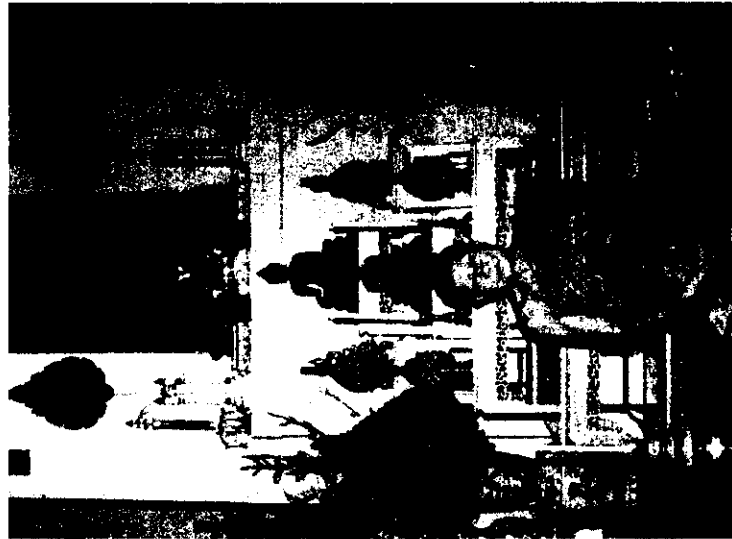

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี ๒๕๕๐
ของมหาวิทยาลัยมหิดล
ณ วัดสังเวชวิศยาราม
แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร
กรุงเทพมหานคร
วันอาทิตย์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๕๐

รักผิดของ นานามันและ ฝ่ายอมเขียนลายรดน้ำด้านทิศใต้มีพระเจดีย์รายแถว ๔ องค์ มีรูปกนิหุหนึ่งเรียงกว่า กนิเียง หลังพระวิหารมีต้นอโศก ๒ ต้น ต้นหนึ่งเป็นต้นแอน อีกต้นเป็นต้นเตยตรง ส่วนต้นตรงนั้นตายไปนานแล้ว ยังคงเหลืออยู่แต่ต้นแอน ปัจจุบันอยู่ในบริเวณสนามโรงเรียนวัดสังเวช

การสถาปนาเป็นพระอารามหลวง

จากหนังสือประวัติวัดสังเวชวิทยาราม ของพระยาทิพโกษา สนิษฐานว่า วัดสังเวชวิทยาราม ได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงในสมัยรัชกาลที่ ๓ หลังจากปฏิสังขรณ์ พระอารามแล้ว แต่จากหลักฐานการคัดจากหมายรับสั่งเมื่อ จ.ศ. ๑๑๕๒ เลขที่ ๑ วันจันทร์ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๑ จ.ศ. ๑๑๕๙ เรื่องเสด็จพระราชทานพระกริ่งหลวง ประจำพระอารามหลวงต่างๆ จำนวน ๒๐ พระอาราม ในวันพุธ เดือน ๑๑ แรม ๕ ค่ำ วัตถุประสงค์ใหญ่ที่ ๑ วัดบางลำภู ที่ ๒ วัดบางขุนพรหม ที่ ๓ วัดโพธิ์ ที่ ๔ รวม ๔ วัด แสดงให้เห็นว่า วัดสังเวชวิทยาราม (วัดบางลำภู) คงดำรงฐานะเป็นพระอารามหลวงมาแล้วตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และจากหลักฐานที่บันทึกแผ่นไม้ไคร้พิสมัย ในหอสมุดแห่งชาติก็ปรากฏว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกริ่งหลวง ณ วัดบางลำภู จำนวนหลายครั้ง

พระเทพคุณากรณ์ (กมยา อคจาโร)
เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิทยาราม

ปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุ

พระวิหารราชรัตนโสภณ (จันทร์ จุฬศิริ)
ในสมัยพระราชรัตนโสภณ

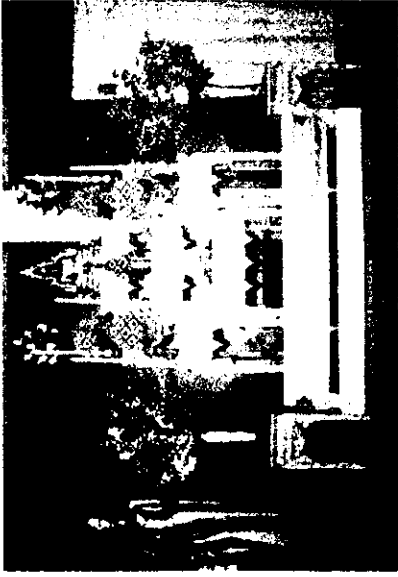
หอนพระไตรปิฎกปฏิสังขรณ์ใหม่
ในสมัยพระราชรัตนโสภณ (จันทร์ จุฬศิริ)

ศาลาการเปรียญสร้างใหม่
ในสมัยสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โขสมนาเถร)

พระพุทธรูปจำลอง

สาระน่ารู้เรื่อง
วัฒนธรรมในการจัดตั้งวัดะหมัญญา
โดย

พระธรรมรัตนากกร (ทรัพย์ โขสโก)
วัดสังเวชวิทยาราม กรุงเทพมหานคร

*****

การจัดวัดะหมัญญานั้น เป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทยมาตั้งแต่โบราณกาล จัดเป็นศาสนพิธีอย่างหนึ่งในบรรดาศาสนพิธีต่าง ๆ วัดะหมัญญา ส่วหรับตั้งในงานต่าง ๆ ทั้งงานมงคลและอวมงคล ทั้งงานหลวงและงานราษฎร์ เป็นแบบแผนอันงดงาม เป็นประเพณีที่ควรแก่การรักษารไว้เป็นสมบัติล้ำค่าของชาติไทย เป็นที่ขีดหน้าชูตาของประเทศ เป็นที่สะกดศตวรรษของชาติไทย ต่างประเทศผู้พบเห็น เราชาวพุทธทุกคนควรสนใจศึกษาให้เข้าใจโดยถ่องแท้เมื่อถึงคราวจัดตั้ง ก็จัดทำโดยเรียบร้อย การสนใจศึกษาไม่เสียเปล่า ได้ประโยชน์ดังตามภาษิตที่ว่า "รู้ไว้ใช้ว่า ใสบ่ามกหมา"

วัดะหมัญญานั้น แต่เดิมมี ๕ หมู่ด้วยกัน คือ

- ๑. หมู่ ๔
- ๒. หมู่ ๕
- ๓. หมู่ ๖
- ๔. หมู่ ๗
- ๕. หมู่ ๙

นอกจากนี้ยังมีวัดะหมัญญายุคตึก ๓ หมู่ คือ

- ๑. หมู่ ๒
- ๒. หมู่ ๓
- ๓. หมู่ ๘ ที่ใช้เป็นวัดะเคียง

แต่ที่นิยมใช้กันอยู่เป็นประจำทั่วไปคือ หมู่ ๔ หมู่ ๗ และ หมู่ ๙

หมายเหตุ : วัดสังเวชวิทยารามมีชื่อเสียงในเรื่องการจัดตั้งวัดะหมัญญาของประเทศไทย

วัดสังเวชวิศยาราม

พระอุโบสถปฏิสังขรณ์เปลี่ยนรูปแบบ
ในสมัยสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โขสภมุนาเณร)

สถาปนาและที่ตั้งวัด

วัดสังเวชวิศยาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวิหาร เมื่อปี ๑๓ ไร่ ๒ งาน ๑๑ ตารางวา ที่ตั้ง - ๑๑๐ แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อาณาเขต - ทิศเหนือ และทิศตะวันตก ติดถนนสามเสน ๑ (ลำพู) - ทิศใต้ เป็นที่ตั้งโรงเรียนวัดสังเวช ติดคลองบางลำพู - ทิศตะวันออกติดที่เอกชน มีกำแพงล้อมรอบวัด และมีประตูเข้าออกสองทาง คือ ด้านถนนพระอาทิตย์เข้าทาง มีอมพระสมุทร และด้านถนนสามเสน ซึ่งเป็นด้านหน้าวัด มีประตูชื่อ "บึงคลองประสาราม"

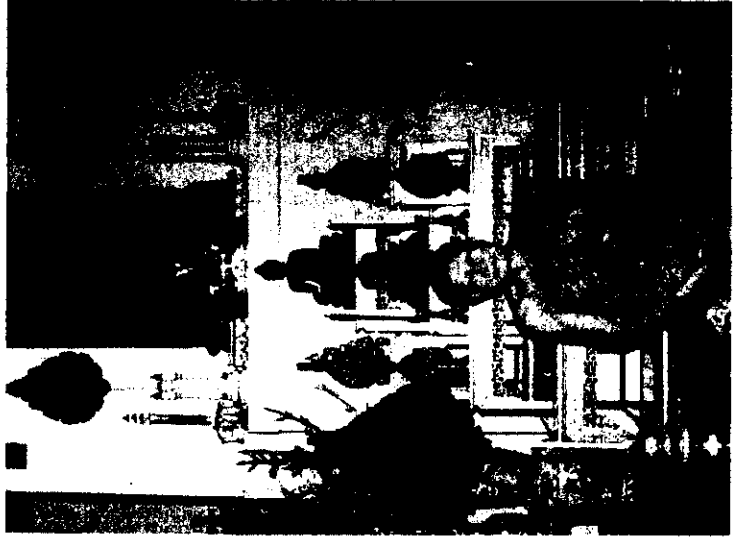
ความเป็นมาของวัด

วัดสังเวชวิศยาราม เป็นวัดที่มีประวัติความเป็นมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เดิมชื่อ "วัดสามจีนเหนือ" เหตุที่ได้ชื่อว่าวัดสามจีนเหนือ นั้น มีเรื่องเล่าว่า วัดนี้สร้างโดยชาวจีนสามคน ต่อมาได้เรียกตามตามคำที่ตั้งว่า "วัดบางลำพู" เพราะตั้งอยู่ที่ตำบลบางลำพู มีชื่อเรียกหลายแห่งจนท้าวพรหมได้คิดผูกไว้ให้ผู้มีสติปัญญาคิดศรัทธา ใครมีความได้ก็จะสามารถรู้แห่งสงฆ์ไปหา และเป็นที่เจ้าของทรัพย์นั้นทั้งหมด ปรีศคนสามารถแห่งดังกล่าวมีศอกเกอ ที่เจ้าแครง" และในสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อวัดบางลำพูเป็น "วัดสังเวชวิศยาราม วรวิหาร" ร่องรอยวัดเดิมของวัดจากหนังสือประวัติวัด ของพระยาทิพโกษาธรรมไว้ว่า ตั้งแต่ครั้งยังมีได้สร้างกรุงเทพมหานคร เป็นราชธานีนั้น ขุนโศภะมัยพิจิต (นุเกะช โลหะนันโท) และพระอาจารย์ทองเป็นมุคคณิกัดที่ร่วมสมัย พระศีลพรหมจรรย์ (รอด) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสอยู่เล่าให้ฟังว่า หมู่กุฏิสงฆ์ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ พระอุโบสถติดคลองบางลำพู เมื่อชุดคลองบางลำพูครั้งสร้างกรุงเทพมหานครได้ขุดคูหมู่กุฏิสงฆ์ไปมา ส่วนพระอุโบสถหันหน้าไปทางทิศตะวันออก ซึ่งในอดีตตั้งอยู่กลางวัดแต่เป็นมุมวัดด้านทิศใต้ในปัจจุบัน เป็นพระอุโบสถมีพระเจดีย์ ๒ องค์ มีโถงตอก ๑ องค์ ยึดจากโถงตอกไปมีสะพานยาวารุ้ไปทางทิศตะวันตก ในสระที่กั้น ๓ แห่ง และหน้า

รักบิดทอง หน้าบันและ ฝากรอบเขียนลายรดน้ำด้านทิศใต้มีพระเจดีย์รายแถว ๔ องค์ มีหมู่กุฏิหมู่หนึ่งเรียกว่า กุฏิก่ง หลังพระวิหารมีต้นขอโตก ๒ ต้น ต้นหนึ่งเป็นต้นแอน อีกต้นเป็นต้นดรง ส่วนต้นดรงนั้นตายไปนานแล้ว ยังคงเหลืออยู่แต่ต้นแอน ปัจจุบันอยู่ในบริเวณสนามโรงเรียนวัดสังเวช

การสถาปนาเป็นพระอารามหลวง

จากหนังสือประวัติวัดสังเวชวิศยาราม ของพระยาทิพโกษา สันนิษฐานว่า วัดสังเวชวิศยาราม ได้รับการสถาปนาเป็นพระอารามหลวงในสมัยรัชกาลที่ ๓ หลังจากปฏิสังขรณ์ พระอารามแล้ว แต่จากหลักฐานการคัดจากหมายรับสั่งเมื่อ จ.ศ. ๑๑๔๒ เลขที่ ๑ วันจันทร์ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๑ จ.ศ. ๑๑๔๙ เรื่องเสด็จพระราชทานพระกรุณหลวง ประจำพระอารามหลวงต่าง จำนวน ๒๐ พระอาราม ในวันพุธ เดือน ๑๑ แรม ๔ ค่ำ วัดบางหัวใหญ่ ที่ ๑ วัดบางลำพู ที่ ๒ วัดบางขุนพรหม ที่ ๓ วัดโพธิ์ ที่ ๔ รวม ๔ วัด แสดงให้เห็นว่า วัดสังเวชวิศยาราม (วัดบางลำพู) คงดำรงฐานะเป็นพระอารามหลวงมาแล้วตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และจากหลักฐานที่บันทึกแผ่นไม้โครฟี่สัน ในหอสมุดแห่งชาติก็ปรากฏว่า พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้เสด็จพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินหลวง ณ วัดบางลำพู จำนวนหลายครั้ง

พระเทพคุณาภรณ์
(ถมยา อภิจาโร)

เจ้าอาวาสวัดสังเวชวิศยาราม

ปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุ

พระวิหารปฏิสังขรณ์ใหม่
ในสมัยพระราชรัตนโสภณ (จันทร์ จันทสิริ)

หอพระไตรปิฎกปฏิสังขรณ์ใหม่
ในสมัยพระราชรัตนโสภณ (จันทร์ จันทสิริ)

ศาลากาการเปรียญสร้างใหม่
ในสมัยสมเด็จพระวันรัต (ทรัพย์ โขสภมุนาเณร)

พระพุทธรูปท่าศาลง